

ПОГОДЖЕНО

Директор НМЦ ПТО
у Сумській області

Наталія САМОЙЛЕНКО

Програма курсу підвищення кваліфікації педагога професійної школи

з теми

**«Організація освітнього процесу на
компетентнісній основі як ефективна
технологія підготовки
конкурентоспроможного випускника
освітнього закладу»**

Суми - 2020

ПОЯСНЮВАЛЬНА ЗАПИСКА Загальні положення

Освітня програма для підвищення кваліфікації педагогічних працівників розроблена на основі державної політики в галузі освіти, згідно з чинним Законом України «Про освіту» та Порядком підвищення кваліфікації педагогічних і науково-педагогічних працівників (Постанова КМУ від 21 серпня 2019 р. № 800 зі змінами та доповненнями від 27 грудня 2019 р. № 1133), на основі Типової освітньої програми організації і проведення підвищення кваліфікації педагогічних працівників закладами післядипломної педагогічної освіти, затвердженої наказом Міністерства освіти і науки України від 15.01.2018 № 36 та Освітньої програми підвищення кваліфікації педагога професійної школи, схваленої Навчально – методичною радою Навчально – методичного центру професійно – технічної освіти у Сумській області (протокол № 1 від 26.03.2020).

Актуальність полягає в необхідності підвищення кваліфікації педагогічних працівників, їх готовності до реалізації освітньої політики шляхом опанування новітніми практиками, технологіями, методиками, формами, методами професійної діяльності на засадах інноваційних освітніх підходів.

Мета програми. Набуття педагогом компетентностей у межах його професійної діяльності.

Завдання

- формування теоретичних знань щодо інноваційного змісту освіти;
- досягнення позитивних змін у діяльності педагога;
- розвиток інноваційної діяльності педагога.

Базові компетентності

Підвищення кваліфікації педагогічних працівників полягає в забезпеченні індивідуально-особистісного та професійно-діяльнісного самовдосконалення слухачів на основі активізації їхньої базової освіти, набутого професійного досвіду:

- **педагогічна компетентність** – обізнаність із сучасними досягненнями педагогічної науки;
- **комунікативна компетентність** – володіння культурою професійного спілкування;

- **менеджерська компетентність** – уміння застосовувати нові ідеї з метою формування саморозвитку та професійного вдосконалення;
- **медіа компетентність** – здатність орієнтуватися в інформаційному просторі;
- **професійна компетентність** – упровадження результатів власного та ідей перспективного досвіду колег.

Цільова аудиторія

Педагогічні працівники закладів професійної освіти.

Загальна характеристика програми

Зміст програми має практичну спрямованість, охоплює змістовну, практичну (практико зорієнтовану) і ресурсну (методичну, інструментальну) складові.

Навчальна програма складається з лекційного матеріалу; виконання практичного завдання; самостійної роботи та тестування як виду контролю.

Форми реалізації

Програма передбачає дистанційну форму навчання.

Навчання організовується Навчально-методичним центром професійно-технічної освіти у Сумській області за ініціативи державного професійно-технічного навчального закладу «Роменське вище професійне училище» шляхом проведення онлайн навчання та подальшого практичного відпрацювання.

Група формується в кількості не менше 5 осіб.

Терміни навчання

Загальний навчальний обсяг за цією освітньою програмою: 30 академічних годин (1 кредиту ЄКТС).

Документ про результати навчання

Після завершення навчання, за умови виконання навчального плану, видається сертифікат із зазначенням кількості годин (кредитів), що не потребує додаткового визнання та підтвердження його результатів.

РОБОЧИЙ НАВЧАЛЬНИЙ ПЛАН

№ з/п	Назва теми	Загальна кількість годин	Розподіл годин				
			Лекції	Практичні заняття	Самостійна робота	Вихідний контроль	Примітка
1	Особливості компетентнісного підходу в професійній підготовці. Система компетентностей	2	2				
2	Особливості, структура та методика розробки освітніх програм за стандартами П(ПТ)О на основі компетентнісного підходу	4	2	2			
3	Методика складання робочих навчальних планів за стандартами П(ПТ)О	2	2				
4	Веб-квест та блог-квест в освітньому процесі закладів професійної (професійно-технічної) освіти	6	2	4			
5	Комплексно-методичне забезпечення викладання предметів теоретичної підготовки	4	2	2			
6	Контроль викладача за освітнім процесом	2	2				
7	Організація самоосвітньої діяльності педагога відповідно до професійних потреб	2	2				
8	Тестування	1				1	
Усього		30	14	8	7	1	

**Тема . Особливості компетентнісного підходу в професійній підготовці.
Система компетентностей (лекція).**

Поняття «компетентність» та «компетенція». Компетентнісний підхід у професійній підготовці фахівця.

Мета, завдання та зміст професійної підготовки випускника закладу освіти.

Критерії сформованості компетентності фахівця.

Пріоритетні якості випускника закладу освіти.

Самостійна робота. Визначити професійні компетентності випускника закладу освіти відповідно до підготовки.

Рекомендована література:

1. Колодійчук Л.С. Професійна підготовка молодших спеціалістів - електриків в агротехнічному коледжі: Автореф. Дис.. ..канд. пед..наук: 13.00.04/ Тернопільський державний педагогічний університет ім.. В. Гнатюка.- Тернопіль, 2000. – 20с.
2. Компетентнісний підхід у сучасній освіті: світовий досвід та українські перспективи / за аг. Ред.. О.В.Овчарук.-К.: «К.І.С.», 2004.-112с.
3. Моделювання педагогічної діяльності у підготовці фахівців: навчально-методичний посібник / О.В.Столяренко, -Вінниця: ТОВ»Нілак-ЛТД», 2015.-196с.
4. Модульно-компетентнісний підхід у підготовці кваліфікованих робітників будівельної та машинобудівельної галузей: монографія / П.Г.Лузан, В.В. Ягупов, Г.І.Лукаєнко, Т.В. Пятничук, М.І. Михнюк.- Київ: 2015.-255с.
5. Педагогічні технології у професійній підготовці кваліфікованих робітників: довідник/ Романова Г.М., Артюшина М.В., Слатвінська О.А.- Київ: Інститут професійно-технічної освіти НАПН України, 2015.- 87с.
6. Рибка Н.М. Єдиний освітній простір як інтегративна система: соціально-філософський аналіз: Автореферат дис..канд. філос.. наук: 09.00.03.- Одеса, 2005.-24с.
7. Шевчук Л.І. Розвиток професійної компетентності викладачів спеціальних дисциплін закладів профтехосвіти у системі післядипломної освіти: дис..канд. пед.. наук ; спец. 13.00.04. – К., 2001.-398с.

Тема . Особливості, структура та методика розробки освітніх програм за стандартами П(ПТ)О на основі компетентнісного підходу (лекція).

Стандарти професійної (професійно-технічної) освіти на основі компетентнісного підходу.

Зміст стандарту. Структура стандарту. Зміст загальнопрофесійних, професійних та ключових компетентностей.

Програма предмета професійно-теоретичної (професійно-практичної) підготовки. Визначення предмета та кількості годин на його вивчення.

Орієнтовний зміст робочої навчальної програми професійно-теоретичної (професійно-практичної) підготовки. Освітня програма, орієнтовний зміст та структура освітньої програми.

Практичне заняття. Методика розробки освітніх програм за стандартами П(ПТ)О на основі компетентнісного підходу.

Формування змісту проєктів робочих навчальних програм із визначених предметів/компетентностей, розподіл кількості годин на їх вивчення відповідно до типового навчального плану підготовки кваліфікованих робітників за стандартами професійної (професійно-технічної) освіти на компетентнісній основі. Складання освітньої програми з конкретної (інтегрованої) професії.

Самостійна робота. Розробити освітню програму з професії (за вибором).

Рекомендована література:

1. Типові навчальні плани загальноосвітніх навчальних закладів III ступеню, затверджені наказом Міністерства освіти і науки України від 27.08.2010 № 834, зі змінами, внесеними наказами Міністерства освіти і науки України від 29.05.2014 № 657 та від 07.08.2015 № 855.

4. Робочі навчальні плани, що складаються на основі стандартів професійної (професійно-технічної) освіти на основі компетентнісного підходу з конкретних робітничих професій.

5. Типова базисна структура навчальних планів для підготовки кваліфікованих робітників у професійно-технічних навчальних закладах, затверджена наказом Міністерства освіти і науки України від 13.10.2010 № 947.

6. Положення про організацію навчально-виробничого процесу у професійно-технічних навчальних закладах, затверджене наказом Міністерства освіти і науки України від 30.05.2006 № 419, зареєстроване в Міністерстві юстиції України 15 червня 2006 року за № 711/12585, зі змінами, внесеними наказом Міністерства освіти і науки України від 10.07.2015 № 746, який зареєстровано в Міністерстві юстиції України 29 липня 2015 року за № 127358.

7. Стандарт професійної (професійно-технічної) освіти на основі компетентнісного підходу (2019 рік).

8. Рекомендації щодо розроблення освітніх стандартів професійної (професійно-технічної) освіти на основі компетентнісного підходу (наказ Міністерства освіти і науки України від 30.06.2017 № 946).

Інформаційні ресурси

1. <https://mon.gov.ua/ua>
3. <https://www.ed-era.com/mon.html>
4. <https://mon.gov.ua/ua/tag/profesiyno-tehnichna-osvita>
5. <http://osvita.ua/legislation/proftech/>
6. <https://imzo.gov.ua/osvita/profesiyno-tehnichna-osvita-2/>

Тема. Методика складання робочих навчальних планів за стандартами П(ПТ)О (лекція).

Структура РНП, його види. Погодження і затвердження РНП.

Методика складання РНП на професійно-технічне навчання, перепідготовку, підвищення кваліфікації кваліфікованих робітників. Складання РНП за результатами вхідного контролю.

Методика складання РНП за стандартами на основі компетентнісного підходу з отриманням і без отримання базової загальної середньої освіти.

Рекомендована література:

1. Типові навчальні плани загальноосвітніх навчальних закладів III ступеню, затверджені наказом Міністерства освіти і науки України від 27.08.2010 № 834, зі змінами, внесеними наказами Міністерства освіти і науки України від 29.05.2014 № 657 та від 07.08.2015 № 855.
2. Робочі навчальні плани, що складаються на основі стандартів професійної (професійно-технічної) освіти на основі компетентнісного підходу з конкретних робітничих професій.
3. Типова базисна структура навчальних планів для підготовки кваліфікованих робітників у професійно-технічних навчальних закладах, затверджена наказом Міністерства освіти і науки України від 13.10.2010 № 947.
4. Положення про організацію навчально-виробничого процесу у професійно-технічних навчальних закладах, затверджене наказом Міністерства освіти і науки України від 30.05.2006 № 419, зареєстроване в Міністерстві юстиції України 15 червня 2006 року за № 711/12585, зі змінами, внесеними наказом Міністерства освіти і науки України від 10.07.2015 № 746, який зареєстровано в Міністерстві юстиції України 29 липня 2015 року за № 127358.
5. Стандарт професійної (професійно-технічної) освіти на основі компетентнісного підходу (2019 рік)
6. Рекомендації щодо розроблення освітніх стандартів професійної (професійно-технічної) освіти на основі компетентнісного підходу (наказ Міністерства освіти і науки України від 30.06.2017 № 946).

Тема . Веб-квест та блог-квест в освітньому процесі закладів професійної (професійно-технічної) освіти (лекція).

Сутність понять «інтерактивний», «інтерактивне навчання», «інтерактивний урок». Переваги інтерактивних уроків. Додаток Nearpod: загальна

характеристика та можливості. Способи використання розроблених інтерактивних уроків.

Практична робота. Створення веб-квесту та блог-квесту та їх використання в освітньому процесі.

Участь у запропонованому веб-квесті «Використання ІТ-інструментів в освітньому процесі».

Рекомендована література:

1. Биховский Я. С. Образовательные веб-квесты./ Я. С. Биховский. [Електронний ресурс]. – Режим доступу: <http://ito.edu.ru/1999/III/1/30015.html>
2. Гриневич М. С. Медіаосвітні квести./ М. С. Гриневич // Вища освіта України. – 2009. – № 3. Дод. 1. Тем. Вип. Педагогіка вищої школи: методологія, теорія, технології. – К.: Гнозис, 2009. – 630 с. – С. 153 – 155.
3. Ільченко О. В. Використання web-квестів у навчально-виховному процесі / О. В. Ільченко. [Електронний ресурс]. – Режим доступу: https://osvita.ua/school/lessons_summary/edu_technology/30113/
4. Кузнецова Т. А. Технология веб-квест как интерактивная образовательная среда / Т. А. Кузнецова. // ИТО-Иваново-2011. Секция 2. [Електронний ресурс] – Режим доступу: <http://ito.edu.ru/2011/Ivanovo/II/II-0-12.html>.
5. Полат Е. С. Педагогические технологии дистанционного обучения / Е. С. Полат. – М. : Академия, 2008. – 400 с.
6. Сокол І. «Веб-квест» як інноваційний метод формування творчої особистості/ І. Сокол. [Електронний ресурс]. – Режим доступу: <https://prezi.com/tf7lzsyfhd09/presentation/>
7. Шмідт В. В. Технология веб-квеста при навчанні англійської мови студентів немовних спеціальностей/ В. В. Шмідт. [Електронний ресурс] // Академия наук. – Режим доступу: http://sconference.org/publ/nauchno_prakticheskie_konferencii/pedagogicheskie_nauki/teoriya_i_metodika_professionalnogo_obrazovaniya/12-1-0-174

Тема. Комплексно-методичне забезпечення викладання предметів теоретичної підготовки(лекція).

Комплексно-методичне забезпечення з навчального предмета. Основні функції комплексного методичного забезпечення. Паспорт комплексного методичного забезпечення. Структура формування комплектів навчально-плануючої документації з професій.

Практичне заняття. Створення дидактичного забезпечення для інтерактивного уроку.

Реєстрація у додатку Nearpod. Створення інтерактивного уроку. Огляд основних інструментів. Поширення та використання в синхронному та асинхронному режимах.

Самостійна робота. Створити дидактичне забезпечення для інтерактивного уроку в асинхронному режимі, що містить електронний та інтерактивний контент.

Рекомендована література:

1. Закон "Про професійної (професійно-технічної) освіти" [Електронний ресурс]. – Режим доступу: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/103/98-%D0%B2%D1%80>.
2. Постанова Кабінету Міністрів України від 30.12.2015 №1380 «Про затвердження Ліцензійних умов провадження освітньої діяльності закладів освіти» [Електронний ресурс]. – Режим доступу: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/1019-2007-%D0%BF>.
3. Постанова Кабінету Міністрів України від 12.02.1996 №200 «Про ліцензування, атестацію та акредитацію навчальних закладів» [Електронний ресурс]. – Режим доступу: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/200-96-%D0%BF>.
4. Постанова Кабінету Міністрів України від 03.06.1999 №956 «Про затвердження Положення про ступеневу професійно-технічну освіту» [Електронний ресурс]. – Режим доступу: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/956-99-%D0%BF>.
5. Постанова Кабінету Міністрів України від 17.08.2002 №1135 «Про затвердження державного стандарту професійно-технічної освіти» [Електронний ресурс]. – Режим доступу: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/1135-2002-%D0%BF>.
6. Положення про організацію навчально-виробничого процесу у професійно-технічних навчальних закладах, затверджене наказом Міністерства освіти і науки України від 30.05.2006 № 419, зареєстроване в Міністерстві юстиції України 15 червня 2006 року за № 711/12585 [Електронний ресурс]. – Режим доступу: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/z0711-06>.

Тема . Контроль викладача за освітнім процесом (лекція).

Призначення і функції контролю навчальних досягнень здобувачів освіти. Принципи контролю знань, умінь і навичок. Види та рівні контролю знань, умінь і навичок. Методи контролю навчальних досягнень здобувачів освіти. Ціль та зміст контролю навчальних досягнень здобувачів освіти. Вимоги до контролю знань, вмінь та навичок. Критерії оцінювання знань, вмінь та навичок здобувачів освіти. Тестовий контроль знань і вмінь учнів. Моніторинг набутих знань і вмінь з навчальної дисципліни.

Рекомендована література:

1. Про освіту : Закон України від 05.06.2017 № 2145-VIII. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/2145-19> (дата звернення 25.02.2020).
2. Про професійну (професійно-технічну) освіту : Закон України від 10.02.1998 № 103/98-ВР. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/103/98-%D0%B2%D1%80> (дата звернення 25.02.2020).
3. Про затвердження Положення про дистанційне навчання : Наказ Міністерства освіти і науки України від 25.04.2013 № 466. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/z0703-13> (дата звернення 18.05.2020).
4. Про затвердження Положення про електронні освітні ресурси : Наказ Міністерства освіти і науки, молоді та спорту України від 01.10.2012 №1060. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/z1695-12> (дата звернення 18.05.2020).
5. Про затвердження Положення про організацію навчально-виробничого процесу у професійно-технічних навчальних закладах : Наказ Міністерства освіти і науки України від 30.05.2006 №419. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/z0711-06> (дата звернення 04.06.2020).
6. Про затвердження Положення про інституційну форму здобуття професійної (професійно-технічної) освіти : Наказ Міністерства освіти і науки, молоді та спорту України від 12.12.2019 № 1552. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/z0182-20> (дата звернення 18.05.2020).
7. Про затвердження Ліцензійних умов провадження освітньої діяльності : Постанова Кабінету Міністрів від 30 грудня 2015 р. № 118. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/1187-2015-%D0%BF#Text>
8. Булах І.Є. Комп'ютерна діагностика навчальної успішності. – Київ: ЦМК МОЗ України, УДНУ, 1995. – 221 с.
9. Соломатін А. Організація уроку в умовах модернізації освіти.// Відкритий урок. – 2006. - № 10. – С. 3-16.

Тема . Організація самоосвітньої діяльності відповідно до професійних потреб (лекція).

Теоретичне обґрунтування сутності та структури, умов готовності педагогів до професійного саморозвитку. Види та форми професійної самоорганізації.

Організація самоосвітньої діяльності педагога відповідно до професійних потреб

Сукупність особистісних, професійних якостей і станів, які дають змогу педагогічному працівнику успішно здійснювати професійну діяльність та вдосконалюватися в ній.

Типи та рівні мотивації професійного самовдосконалення.
Фактори у самоосвітній діяльності педагога відповідно до професійних потреб.

Педагогічна майстерність та педагогічна культура у професійному зростанні.

Самостійна робота. Скласти індивідуальний план саморозвитку.

Рекомендована література:

1. Концепція розвитку неперервної педагогічної освіти : Наказ Міністерства освіти і науки України від 14.08.2013 р. № 1176 [Електронний ресурс]. – Режим доступу: http://osvita.ua/legislation/Ser_osv/36816/.
2. Ничкало Н. Г. Неперервна професійна освіта як світова тенденція // Професійна освіта в зарубіжних країнах: порівняльний аналіз. – Черкаси: ВИБІР, 2000. – 322 с.
3. Олійник В. В. Освіта впродовж життя: як і чому вчити дорослих? <http://www.apsu.org.ua/images/top3.jpg>.
4. Педагогіка вищої школи: Навч. посіб. / З. Н. Курлянд, Р. І. Хмелюк, А. В. Семенова та ін. ; за ред.. З. Н. Курлянд. – К.: Знання, 2007. – 495 с.
5. Сігаєва Л. Неперервна освіта для ціложиттєвого розвитку особистості людини: історико-педагогічний аспект // Неперервна професійна освіта: теорія і практика. – 2008. – № 1. – С. 146–158.
6. Зязюн І.А. Неперервна освіта як основа соціального поступу / І.А. Зязюн // Неперервна професійна освіта: теорія і практика : зб. наук. праць. – К. : Вид. центр НТУ “ХПІ”, 2001. – Ч. 1. – С. 15–23.